Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžk/21/2018
Identifikačné číslo spisu:	6017200207
Dátum vydania rozhodnutia:	16.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Benczová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6017200207.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: W.. B. O., B.., narodený XX. J. XXXX, trvale bytom Y. M. Č.. XXXX/XX, XXX XX Z., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Matejka & Haluška s.r.o., so sídlom ul. Lazovná 20, 974 01 Banská Bystrica, za ktorú koná Mgr. Roman Haluška, konateľ a advokát, IČO: 47 257 415 proti žalovanému: Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Brezne, so sídlom Mostárenská 13, 977 03 Brezno, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, Personálneho rozkazu č. 26 zo dňa 11. februára 2014, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/73/2017-81 zo dňa 25. októbra 2017, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

II. Účastníkom konania náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. d/ a písm. g/ Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP") odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia personálneho rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne (ďalej len ,,riaditeľ OR PZ v Brezne") č. 26 zo dňa 11.02.2014, a zastavenia konania správnym súdom. Vzhľadom na odmietnutie žaloby žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 170 písm. a) SSP).

2. Napadnutým rozhodnutím vydaným na základe žiadosti zo dňa 31.1.2014 riaditeľ OR PZ v Brezne uvoľnil dňom 31.03.2014 žalobcu zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len ,,zákon č. 73/1998 Z.z.").

3. Obsahom spisu bolo preukázané, že vo vecne súvisiacom konaní Správny súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že vo vecne súvisiacom konaní došlo rozsudkom Krajského súdu

v Banskej Bystrici č. k. 24S/82/2014-43 zo dňa 06.03.2015 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo/170/2015 zo dňa 22.02.2017, právoplatným dňa 28.03.2017, k zrušeniu rozhodnutia o ustanovení žalobcu do príslušnej funkcie, t. j. rozhodnutia riaditeľa KR PZ v Banskej Bystrici č. p.: KRPZ-BB-VO2-6-008/2014-PK zo dňa 24.04.2014, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie - Personálny rozkaz riaditeľa OR PZ v Brezne č. 154 zo dňa 19.12.2013 ktorým bol žalobca dňom 01.01.2014 zaradený do funkcie referent (ID 12651) Obvodného oddelenia PZ Brezno, odboru poriadkovej polície OR PZ v Brezne. V predchádzajúcom a vecne súvisiacom správnom konaní bol žalobca Personálnym rozkazom riaditeľa KR PZ v Banskej Bystrici č. 535 zo dňa 12.12.2013 odvolaný dňom 31.12.2013 z doterajšej funkcie referent oddelenia ekonomickej kriminality odboru kriminálnej polície OR PZ v Brezne, KR PZ v Banskej Bystrici, služobného úradu Ministerstva vnútra SR.

4. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o ustanovení, žalobca listom zo dňa 07.04.2017 požiadal Ministerstvo vnútra SR o jeho späťvzatie do služobného pomeru a o náhradu za stratu na služobnom príjme. Žiadosť bola vybavená listom Ministerstva vnútra SR zo dňa 26.04.2017, v ktorom MV SR žalobcovi oznámilo nesúhlasné stanovisko k žiadosti. V odpovedi sa okrem iného uvádza, že žalobca sám požiadal žiadosťou zo dňa 31.01.2014 o uvoľnenie zo služobného pomeru, na základe čoho dňom 31.03.2014 jeho služobný pomer skončil. Uvedené potvrdzuje aj personálny rozkaz Riaditeľa OR PZ v Brezne č. 26 zo dňa 11.02.2014, ktorým žalobcu podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. uvoľnil zo služobného pomeru príslušníka PZ. Žiadosti nie je možné vyhovieť, pretože predmetné skončenie služobného pomeru nie je možné považovať za nezákonné a neplatné.

5. Správny súd skúmajúci procesné podmienky pre rozhodnutie vo veci samej sa nestotožnil s názorom žalobcu, že lehota na podanie správnej žaloby (§ 181 ods. 1 SSP) je zachovaná, ak bola žaloba podaná v dvojmesačnej lehote počítanej od odpovede Ministerstva vnútra SR, resp. aj od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/82/2014-43 zo dňa 06.03.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.03.2017. Zo zákona sa počiatok plynutia lehoty, v ktorej je nutné podať žalobu na správny súd odvíja od právnej skutočnosti, ktorou je oznámenie rozhodnutia orgánu verejnej správy proti ktorému správna žaloba smeruje. Podľa krajského súdu je nepochybné, že žalobca žalobou napadol rozhodnutie - personálny rozkaz č. 26 zo dňa 11.02.2014, t. j. žalobu podal evidentne po uplynutí zákonom stanovenej dvojmesačnej lehoty. Zdôraznil, že správny súdny poriadok v ustanovení § 181 ods. 4 výslovne upravuje, že zmeškanie lehoty nemožno odpustiť, preto správny súd nemohol prihliadnuť ani na okolnosti predmetnej veci, konkrétne to, že následne došlo v rámci správneho súdnictva k zrušeniu rozhodnutia o ustanovení. Zo žiadneho z ustanovení Správneho súdneho poriadku nevyplýva, že by súd mohol akceptovať podanie žaloby po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, tak, ako tvrdil žalobca.

6. Podľa správneho súdu to, že došlo k novým skutočnostiam, ktoré by mohli mať podstatný vplyv na žalobou napadnuté rozhodnutie, by bolo možné zohľadniť vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu prostredníctvom inštitútu obnovy administratívneho konania v zmysle ustanovenia § 245 zákona č. 73/1998 Z.z. Návrh na obnovu konania bolo potrebné podať v subjektívnej lehote do troch mesiacov, odkedy sa policajt dozvedel o dôvodoch obnovy konania, najneskôr však do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie o uvoľnení nadobudlo právoplatnosť 03.03.2014, t. j. vzhľadom na plynutie objektívnej trojročnej lehoty, žalobca mohol podať návrh na obnovu konania najneskôr do 03.03.2017. Personálny rozkaz č. 26 zo dňa 11.02.2014 obsahuje správne poučenie, v zmysle ktorého proti nemu bolo možné podať odvolanie písomne u Riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Brezne do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

7. Správny súd dal do pozornosti, že medzi účastníkmi konania nie je sporným, že žalobca proti personálnemu rozkazu č. 26 nepodal odvolanie a zdôraznil, že súdny prieskum právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej správy nie je absolútny. V zmysle ust. § 7 písm. a) SSP správne súdy nepreskúmavajú právoplatné rozhodnutia orgánu verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Vo vzťahu k

žalobcovi zákon neupravuje žiadne výnimky, kedy by súd mohol upustiť od vyžadovania splnenia tejto podmienky (okrem prokurátora a zainteresovanej verejnosti, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená). Preto nebolo možné prihliadnuť na argumentáciu žalobcu, ktorou sa dožadoval odpustenia splnenia tejto podmienky vzhľadom na okolnosti prípadu. Pripomenul, že žalobca mal možnosť podať odvolanie.

8. Zdôraznil, že v súdnom konaní je prípustné rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam orgánu verejnej správy až po vyčerpaní opravných prostriedkov v administratívnom konaní, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, keďže úlohou správnych súdov nie je nahrádzať postupy a činnosť orgánov verejnej správy v administratívnom konaní, ako to vyplýva z doterajšej judikatúry (napr. Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009, sp. zn. 8Sžo 547/2009 a ďalšie). Zo žiadneho ustanovenia SSP nevyplýva možnosť upustiť od vyžadovania splnenia si povinnosti žalobcu vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie mu umožňoval osobitný predpis, a to ani v prípade žalobcom tvrdenej nezákonnosti napadnutého rozhodnutia v dôsledku nulity správneho aktu. Aj v takom prípade by musela byť žaloba podaná v zákonom stanovenej lehote a po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (odvolania), keďže zákon č. 73/1998 Z.z. proti žalobou napadnutému rozhodnutiu o uvoľnení odvolanie pripúšťa.

9. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, tým že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. j) SSP žaloba bola nezákonne odmietnutá. Žiadal, aby kasačný súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Zdôraznil, že žalobou sa domáhal zrušenia rozhodnutia z dôvodu, že s prihliadnutím na relevantné skutočnosti (najmä zrušenie Rozhodnutia o ustanovení súdom a nedostatky žiadosti ako sú definované v bodoch 17. a 18. žaloby) je toto nulitným individuálnym správnym aktom, pričom už v žalobe uviedol argumentáciu podporovanú odkazom na dostupné výstupy rozhodovacej činnosti súdov, ktorá podľa jeho presvedčenia dostatočne odôvodňuje záver, že žalobu je s ohľadom na špecifiká prejednávanej veci potrebné považovať za podanú včas a jej prejednateľnosti nemôže brániť ani skutočnosť, že žalobca nevyužil oprávnenie napadnúť rozhodnutie inak dostupnými opravnými prostriedkami.

11. Ďalej dôvodil, že uznesenie vo svojom odôvodnení neposkytuje žalobcovi odpovede na žiadny ním prednesených argumentov odôvodňujúcich záver o prejednateľnosti žaloby, čo v konečnom dôsledku predstavuje stav, že uznesenie všetky zákonom predpísané náležitosti odôvodnenia v zmysle ust. § 139 ods. 2 SSP obsahuje len formálne, avšak bez náležitého materiálneho obsahu.

12. Sťažovateľ sa domnieval, že uznesením mu zo strany krajského súdu neboli komunikované relevantné dôvody, pre ktoré správny súd žalobu odmietol a preto je tiež presvedčený, že uznesenie nespĺňa minimálne kvalitatívne požiadavky na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivý súdny proces na odôvodnenia súdnych rozhodnutí. Uznesenie považuje za objektívne nepreskúmateľné, nesúce známky arbitrárnosti a významným spôsobom porušujúce základné právo žalobcu na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nerešpektovaním základných obsahových a kvalitatívnych požiadaviek kladených vo všeobecnosti na ústavne konformné odôvodnenie súdneho rozhodnutia tak krajský súd zaťažil svoje konanie neodstrániteľnou vadou spočívajúcou v porušení všeobecných procesných zásad a princípov, čo je procesná vada konania subsumovateľná pod dôvod nezákonnosti uznesenia vyjadrený v ust. § 440 ods. 1 písm. f/ SSP a predstavuje tak dôvod na zrušenie uznesenia.

13. Za nesprávne právne posúdenie veci považuje omyl správneho súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, nakoľko o nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak správny súd nepoužil

správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa sťažovateľa právne posúdenie krajského súdu nie je správne z dôvodu, že správny súd ním aplikované právne normy nesprávne interpretoval, v dôsledku čoho následne žalobu nedôvodne odmietol.

14. Konštatoval, že písomné vyhotovenie rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo/170/2015 zo dňa 22.02.2017 (potvrdzujúce rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/82/2014-43 zo dňa 06.03.2015, ktorým bolo Rozhodnutie o ustanovení zrušené) bolo právnemu zástupcovi žalobcu doručené až dňa 27.03.2017, je celkom zrejmé, že označené rozsudky nemohli nadobudnúť právoplatnosť skôr ako 27.03.2017 a teda sťažovateľ objektívne nemohol podať žalobu skôr a preto dvojmesačná lehota pre podanie správnej žaloby (vo veci rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru na základe žiadosti žalobcu) začala plynúť odo dňa 27.03.2017, čo s ohľadom na čas doručenia žaloby krajskému súdu vedie k nevyhnutnému záveru, že táto bola podaná včas. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/41/2013 zo dňa 16.04.2014, z ktorého vyplýva záver, že zrušenie administratívneho rozhodnutia, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za skutočnosť odôvodňujúcu povolenie obnovy administratívneho konania podľa ust. § 245 a nasl. zák. č. 73/1998 Z.z.

15. Zdôraznil, že na nulitné rozhodnutie, bez ohľadu na to, či jeho nulita bola alebo nebola deklarovaná, sa vždy hľadí ako na neexistujúce, ktoré nezakladá práva ani povinnosti a ktoré nemusí a nemôže byť rešpektované a verejnou mocou preto nesmie byť ani vynucované. Z hľadiska objektívneho práva je potrebné považovať nulitu za tak závažnú vadu správneho aktu, ktorá vyžaduje, aby kedykoľvek, teda bez ohľadu na akékoľvek lehoty k použitiu riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, bolo možné nastoliť vydaním deklaratórneho rozhodnutia právnu istotu o tom, že určitý akt, ktorý sa prima facie javí byť záväzným aktom správneho orgánu, je v skutočnosti akt nulitný, a teda že vôbec správnym aktom nie je a nikdy nebol.

16. Vytýkal krajskému súdu, že otázku splnenia podmienok pre odmietnutie žaloby nesprávne právne posúdil a s ohľadom na časové súvislosti relevantných skutočností (deň oznámenia rozhodnutia, deň právoplatného zrušenia rozhodnutia o ustanovení a deň podania žaloby) postupoval v rozpore so zákonom, keď žalobu odmietol. Bol povinný žalobu materiálne prejednať bez ohľadu na skutočnosť, že nebola podaná v lehote 2 mesiacov od oznámenia rozhodnutia a žalobca (riadny) opravný prostriedok proti rozhodnutiu nepodal. Krajský súd uznesením nielenže bez ďalšieho (materiálneho prejednania žaloby) odmietol vyvodiť zo zrušenia rozhodnutia o ustanovení relevantné právne dôsledky, ale tým aj de facto znemožnil žalobcovi prístup k súdu, pretože nastolil stav, že neexistuje žiadny orgán verejnej moci, ktorý by mohol rozhodnutie z dôvodu jeho nulity zrušiť alebo ju inak deklarovať navonok a definitívne tak odstrániť pochybnosti o existencii jeho účinkov v právnej sfére dotknutých osôb. Takúto právomoc totiž s najväčšou pravdepodobnosťou nemá žiadny iný orgán, orgány konajúce o opravných prostriedkoch podľa Zákona o štátnej službe (a to ani pokiaľ by na podanie akéhokoľvek opravného prostriedku v zmysle Zákona o štátnej službe boli splnené podmienky) a ani súdy konajúce v občianskoprávnych veciach nevynímajúc.

17. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje so závermi uvedenými v napadnutom uznesení krajského súdu a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a napadnuté uznesenie v plnom rozsahu potvrdil.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a/ SSP v spojení s ust. § 438 ods. 2 SSP, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ust. § 443 SSP a ust. § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ust. § 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ust. § 439 SSP), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ust. § 445 ods. 1 SSP a ust. § 57 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ust. § 440 SSP, ust. § 441 SSP a ust. § 453 SSP a postupom podľa ust. § 455 SSP bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

19. Predmetom prieskumného konania kasačného súdu bolo uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/73/2017-81 zo dňa 25. októbra 2017, ktorým správny súd podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. d/ a písm. g/ SSP žalobu odmietol.

20. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánu verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa ustanovenia § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

22. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP).

23. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP).

24. Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

25. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého uznesenia krajského súdu najvyšší súd vychádzal z dostatočne podrobne opísaných skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, na ktoré odkazuje.

26. Kasačný súd predovšetkým pripomína, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti SSP (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi (§§ 152 a nasl. SSP).

27. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava") Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

28. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu je všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

29. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

30. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

31. Po prejednaní veci v rozsahu kasačných dôvodov kasačný súd skonštatoval, že správny súd postupoval v súlade so zákonom, keď po zistení nesplnenia procesných podmienok konania bez meritórneho prejednania veci pristúpil k odmietnutiu žaloby žalobcu v zmysle ust. § 98 ods. 1 SSP. Bol absolútne legitímny postup, keď po podaní správnej žaloby v súlade s ust. § 97 SSP v prvom rade

skúmal splnenie procesných podmienok ďalšieho postupu konania medzi ktoré patrí včasnosť podania žaloby a jej prípustnosť.

32. Kritérium pre určenie spôsobilého predmetu súdneho prieskumu je metódou negatívnej enumerácie vymedzené v ust. § 7 SSP, ktorý v ust. písm. a) vylučuje zo súdneho prieskumu (považuje svojim spôsobom za neprípustné preskúmavať) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. S týmto ustanovením korešponduje zákonný dôvod na odmietnutie žaloby bez prejednania veci v zmysle ust. § 98 ods. 1 písm. g) SSP.

33. Ako vyplýva z pripojeného administratívneho spisu dňa 31.01.2014 žalobca doručil žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka PZ podľa § 191 zákona č. 73/1998 Z.z., na základe čoho bol dňa 11.02.2014 vydaný žalobou napadnutý personálny rozkaz č. 26 v ktorom bol žalobca riadne poučený o možnosti podať odvolanie písomne u Riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Brezne do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia s tým, že podanie odvolania nemá odkladný účinok. Následne bol žalobca na základe vlastnej žiadosti uvoľnený zo služobného pomeru dňom 31.03.2014.

34. Je nepochybné, že voči rozhodnutiu o prepustení zo služobného pomeru personálnym rozkazom č. 26 žalobca v riadnej odvolacej lehote odvolanie nepodal, a evidentne ani nemohol mať záujem podávať, nakoľko bolo vyhovené jeho žiadosti o prepustenie zo služobného pomeru. V zásade sa prieči pravidlám logického myslenia predpokladať, že ten, komu bolo vo veci jeho žiadosti o prepustenie vyhovené, by mal/mohol mať záujem a dôvod napádať vyhovujúce rozhodnutie orgánu verejnej správy odvolaním a následne prípadne aj správnou žalobou. Rovnako je logické, že ak nebola využitá prípustná možnosť podania opravného prostriedku, nedošlo k prejednaniu veci v odvolacom konaní a následnému nadobudnutiu právoplatnosti rozhodnutia v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu a teda ani nemohla začať plynúť lehota na podanie žaloby v zmysle § 181 SSP.

35. Žalobca však svoj právny nárok na prejednanie žaloby zo dňa 29.5.2017 ktorou napadol rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru právoplatné dňa 3.3.2014 odvodzuje od skutočnosti, že v neskôr skončenom súdnom konaní bolo zrušené vecne súvisiace rozhodnutie o ustanovení do funkcie (o prepustenie z ktorej požiadal 31.1.2014), pričom zároveň argumentuje nulitou správneho aktu, ktorým mu bolo vyhovené, absolútnou neplatnosťou prejavu vôle, ktorým o prepustenie zo služobného pomeru požiadal a vplyvom vecne súvisiacich rozhodnutí (o zrušení rozhodnutia o ustanovení) na nové začatie plynutia lehoty na podanie žaloby (stále bez podania odvolania).

36. Rozhodujúci význam má teda vyriešenie otázky, či za okolností, ako bolo popísané, je možné prehliadnuť zákonnú úpravu podmienok prípustnosti žaloby, v prvom rade povinnosť vyčerpania riadnych opravných prostriedkov a lehoty na podanie žaloby plynúcej od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

37. Podľa názoru kasačného súdu, zohľadnenie okolností, výsledkom ktorého by malo byť pripustenie preskúmania rozhodnutia o prepustení služobného pomeru, ktoré pri nevyčerpaní opravného prostriedku nadobudlo právoplatnosť v prvostupňovom konaní, s akceptovaním lehoty na podanie žaloby počítanej od doručenia rozhodnutia vo veci zákonnosti zaradenia príslušníka PZ (o prepustenie z ktorého žalobca požiadal), nemá oporu ani v platnej zákonnej úprave a nie je prípustná ani pri zohľadnení všeobecne známych požiadaviek na ústavne konformný výklad zákona, ktorý výnimočne pripúšťa aj odchýlenie sa od textu zákona (napr. I. ÚS 255/2010). Žalobcom požadovaný postup je ďaleko nad rámec úloh a účelu súdneho prieskumu rozhodnutí orgánov verejnej správy v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s úpravou ich súdneho prieskumu upravenou Správnym súdnym poriadkom.

38. V prvom rade treba zdôrazniť, že jednou zo základných podmienok prieskumu v správnom súdnictve je preukázanie, alebo aspoň tvrdenie, že napadnutým rozhodnutím (prepustenie zo služobného pomeru) boli porušené alebo priamo dotknuté jeho práva alebo chránené záujmy. Žalobca takúto skutočnosť netvrdil ani nepreukázal, nakoľko napadnutým rozhodnutím bolo vyhovené jeho žiadosti,

ktorú adresoval svojmu nadriadenému.

39. Ďalej treba pripomenúť, že účelom konania vo veci správnej žaloby nie je riešenie dôsledkov skutočnosti, že žalobcovi uplynula zákonná objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania, bez ohľadu na skutočnosť, kto uplynutie tejto lehoty zavinil. Pokiaľ žalobca argumentoval, že aj v dôsledku dĺžky konania pred súdmi nestihol lehotu na obnovu konania, treba poukázať na skutočnosť, že požiadal o prepustenie zo služobného pomeru do ktorého bol v tom čase právoplatne zaradený napriek vedomosti o vedení súdneho konania vo veci prieskumu rozhodnutia o zaradení. Bez ohľadu na to, že žalobca považoval svoju situáciu po spornom zaradení do služby za „zjavne nezákonné, diskriminačné a perzekučné konanie voči jeho osobe" (str. 6 žaloby) sa javí minimálne nelogické, že požiadal o prepustenie zo služobného pomeru v situácii, keď vedel (musel vedieť) že jeho odvolacie konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia o zaradení vedené na NS SR pod sp. zn. 3Sžo/170/2015 nie je skončené. V súvislosti s právnym vyhodnotením popísaných okolností treba poukázať na právny princíp „vigilantibus iura scripta sunt" teda práva patria len bdelým (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým) teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.(rozhodnutie NS SR 5Sžp/3/2012).

40. Kasačný súd nepovažuje za dôvodné ani poukazy na upretie práva na spravodlivý súdny proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia resp. nevysporiadania sa s niektorými žalobnými námietkami.

Pre posúdenie arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku je podstatné, či spôsob, ktorým krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne a zákonne konformný. Úlohou kasačného súdu bolo teda preveriť, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne a zákonne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy. Skutočnosť, že sa žalovaný s názorom súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napríklad II. ÚS 87/07-10). Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína, a najvyšší súd sa s tým v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napríklad IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

41. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Kurti v.Turecko - rozsudok z 29. septembra 2005 č. 2507/02, Múčková v. Slovensko - rozsudok z 13. júna 2006 č. 21302/02), je jedným z princípov predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces aj povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, pričom sa musí vyporiadať s námietkami uplatnenými účastníkmi konania, a to spôsobom zodpovedajúcim ich závažnosti. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (k tomu pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 236/06 ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija v. Španielsko z 9. decembra 1994, Hiro Balani v. Španielsko z 9. decembra 1994, či Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997).

42. V prejednávanej veci krajský súd odôvodnil, na základe akých dôvodov a úvah dospel k záveru, že

žalobu je potrebné odmietnuť. Poukázal nato, že správny súdny poriadok neumožňuje preskúmanie žaloby proti prvostupňovému rozhodnutiu bez vyčerpania prípustných opravných prostriedkov, predĺženie lehoty na podanie žaloby, resp. počítanie jej plynutia v nadväznosti na výsledok prieskumu iného rozhodnutia ktoré bezprostredne nesúvisí s napadnutým rozhodnutím (vyhovujúcim žiadosti žalobcu adresovaným jeho nadriadenému, vydaným v samostatnom správnom konaní začatom podaním žiadosti).

43. Na závere o dostatočnosti odôvodnenia rozsudku správneho súdu nič nemení ani skutočnosť, že sa podrobne nezaoberal námietkami nulity rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru či už s poukazom na nedostatok právomoci žalovaného vo vzťahu k rozhodovaniu o prepustení zo služobného pomeru alebo aj s poukazom na neplatnosť právneho úkonu - žiadosti o prepustenie zo služobného pomeru. Podstatné je, že napadnuté rozhodnutie vydal žalobcov nadriadený orgán, ktorého právomoc nebola v čase rozhodovania relevantne spochybnená, žalobca sám požiadal takto označený orgán o prepustenie zo služobného pomeru, jeho prejav vôle bol jednoznačný určitý a zrozumiteľný. Ak žalobca požiadal o prepustenie zo služobného pomeru bez ohľadu na prebiehajúce konania vo veci zákonnosti pridelenia na výkon služby, nie je možné domáhať sa zvrátenia rozhodnutia o prepustení v rozpore s procesnou úpravou správnej žaloby len na základe neskoršieho rozhodnutia vo veci zákonnosti pridelenia na výkon služby.

44. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že správny súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Námietky žalobcu vyhodnotil kasačný súd ako nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu, nakoľko je logické prednostne posudzovať procesné podmienky konania a až následne rozhodovať vo veci meritórne. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa ustanovenia § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol. K samotnej žalobe treba uviesť, že prípadné vyhovenie požiadavkám žalobcu by predstavovalo hrubý zásah do princípov predvídateľnosti, právnej istoty a bolo by postupom v rozpore s účelom správneho súdnictva. Argumentácia o stanovení začiatku plynutia lehoty na podanie žaloby vo veci prepustenia zo služobného pomeru až v nadväznosti na právoplatnosť rozhodnutia vo veci ustanovenia do funkcie sa kasačnému súdu javí ako účelová umelá právna konštrukcia.

46. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle ust. § 467 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 167, § 168 SSP, žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov kasačného konania vzhľadom na procesný neúspech, žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním mu ani trovy nevznikli.

47. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.